

DigiD - Een paarse krokodil?

Auteurs: Geert Benjamins en Gerrie Beumer

DigiD betekent digitale identiteit. Door invullen van gebruikersnaam en wachtwoord maak je je bekend. Dan kun je aan overheidsinstanties informatie leveren en opvragen. Het betekent bijvoorbeeld dat je bij het UWV gegevens over de uitkering kunt inzien. De jaarlijkse verantwoording aan de rechtbank kunt aanleveren. De aangifte voor de belasting kunt doen. De overheid gebruikt DigiD voor toegang tot elektronische dienstverlening. Het is zonder DigiD niet mogelijk om hiervan gebruik te maken. Kan iedereen dan goed meedoen?

Het ministerie is heel streng en zegt: *DigiD is strikt persoonlijk en niet overdraagbaar of uitleenbaar. Het is juridisch niet toegestaan voor iemand anders een DigiD aan te vragen, te activeren of te gebruiken. Ook niet wanneer burgers onder curatele of onder bewind staan.*

De term 'paarse krokodil' is bij het onderzoeken van dit onderwerp vaak bij ons opgekomen: het is allemaal vaag en soms tegenstrijdig. Het ministerie zegt: 'Een persoon die onder curatele, bewindvoering of mentorschap staat, mag een DigiD aanvragen of gebruiken. DigiD voorziet in wie een persoon is, niet in wat een persoon mag. Het is aan de instantie die DigiD inzet voor de elektronische dienstverlening om hierop te controleren.' Verder zeggen ze: 'Het is op dit moment juridisch niet toegestaan om als bewindvoerder of curator namens een burger elektronisch zaken te doen met de overheid. Wij adviseren u contact op te nemen met de betreffende instantie voor alternatieve mogelijkheden.'

Alternatieven

Er lijken twee alternatieven te zijn: werken met machtigingen of de ouderwetse papieren manier. Machtigingen valt af als een kind met een verstandelijke beperking of een cliënt niet zelf kan aangeven dat hij jou machtigt. Daarnaast is het aanvragen en werken met machtigingen erg omslachtig omdat dit per organisatie apart aangevraagd moet worden.

Mensen met een ernstige verstandelijke beperking hebben op alle gebieden intensieve ondersteuning nodig. Zij zijn wilsonbekwaam. Zij bewegen zich niet zelfstandig in de maatschappij en zullen nooit zonder iemand anders erbij in contact komen met derden. Er zal altijd een vertegenwoordiger moeten zijn.

Vertegenwoordiging via volmacht is dan niet aan de orde. Omdat deze persoon wilsonbekwaam is en dus geen gevolmachtigde kan benoemen.

DigiD machtigingen zijn bedoeld voor mensen die namens zichzelf kunnen en mogen handelen. Dit geldt voor zowel de gemachtigde als de belanghebbende.

Kijk voor meer informatie op:
www.goedvertegenwoordigd.nl.

Papier

Papier, dat kan maar is veel administratieve rompslomp. En is eigenlijk niet meer van deze tijd.

Dat vinden de Tweede Kamer en de nationale ombudsman ook. Na diverse klachten heeft de staatssecretaris van binnenlandse zaken in november 2018 beloofd dat hij het gaat regelen.

Want burgers, bedrijven en andere organisaties hebben volgens de Algemene wet bestuursrecht, het recht om iemand te machtigen in hun (zakelijke) relatie met de overheid.

Klacht

Nu is het april 2019. KansPlus heeft aan DigiD gevraagd: 'Wanneer gaat dit nu werken?'

Als antwoord kregen wij: 'Wij krijgen veel reacties binnen over dit onderwerp. Wij herkennen de problemen die u ervaart en wij sturen actief op oplossingen. In een later stadium ontvangt u een inhoudelijke reactie...'

Negeer de wet

Onze tweede vraag was: 'Welke straf staat erop als je het gewoon negeert en als wettelijk vertegenwoordiger een DigiD aanvraagt voor je kind of cliënt en jezelf machtigt?' Het antwoord was dat het niet mag. Maar dat de

Rijksoverheid hierop geen sanctie zet en dit overlaat aan de instantie welke DigiD gebruikt voor hun elektronische dienstverlening.

Ons is geen instantie bekend die er wel sancties op zet.

We mogen het officieel niet aanraden maar gaan er van uit dat er zeer binnenkort gewijzigde regels komen. Waardoor de wettelijk vertegenwoordiger gewoon

namens het kind met een beperking of de cliënt een DigiD kan aanvragen en gebruiken. Wij zouden alvast hierop vooruitlopen en een DigiD voor hen aanvragen.

Vragen?

Neem contact op met het Kennis- en adviescentrum KansPlus/VraagRaak, 030 236 37 50 of advies@kansplus.nl.
